

ният субект) на „своя“ или на „чуждия“ (в дадения случай – циганския) етнос, независимо от обстоятелството, че може да е бил едновременно с представителите на доминиращия или доминиращите други етнически образувания. Съществувала е различна качествена характеристика на съотносимостта, оценката и поведенската реактивност спрямо ромите от онези, които са „увенчавали“ корелацията съобразно представителите на нециганския етнически конгломерат. **Това вече исторически и социално репродуцира и узаконява (и формално, и неформално) стереотипния маниер на отношение към циганите като към хора от друго, по-долно качество, към които трябва да се гледат и прилагат по-особени и различни ценностни стандарти, отколкото тези, които се адресират и спазват спрямо „своите“.**

Нещо повече, валидизираните в пространството на „своите“ отношения и стереотипи са можели да бъдат използвани и към маргинализираните цигани в общото социално пространство едва след като в определени отношения са били вече исторически и социално експлоатирани и изхабени. Тоест приложимото към „своите“ само след загуба на своята историко-социална актуалност и значимост е можело да бъде допуснато до масова употреба и консумация в пределите на отношенията към онези, които не са били третирани в качеството на равнопоставени. По този начин много бавно **протичащата хуманизация в отношението на другите етнически общности към ромите** е имала далеч по-други, хетерохронни измерения от хуманизацията на отношенията в пространството на взаимоотношенията помежду представителите на „другите“ (в качеството им на „свои“). Тази хуманизация в отношенията към циганите по принцип (исторически и социално) е имала обективно и субективно „оправдани“ измерения, но погледнато общочовешки, тя **перманентно е била със закъсняващ ефект.** Нейното присъствие, динамиката в промяната на съдържанието, формите и др. под. винаги са били с ретардиращо измерение спрямо показателите за „графика на движението“ (в исторически и социален план) на явленията и процесите, засягащи „другите“ в релацията им помежду тях самите като етническа тоталност или като отделни индивиди. **На практика това е означавало, че само онова, което за „другите“ е можело или е трябвало да бъде изпратено вече на „бунището на историята“, сред бок-**